

Μελέτη Περιβάλλοντος

Α΄ Δημοτικού

Τόμος 2ος

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ
Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή
υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού
με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το
Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»**

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου
Γεώργιος Οικονόμου

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από
το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και
25% από εθνικούς πόρους.**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Αικατερίνη Πλακίτση, Λέκτορας
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Άλκηστις Κοντογιάννη, Επίκ. Καθηγ.
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Ειρήνη Σπυράτου, Εκπαιδευτικός
Βάια Μανώλη, Εκπαιδευτικός

ΚΡΙΤΕΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Ιωάννης Σαλβαράς, Αναπληρωτής
Καθηγητής του Παν/μίου Αθηνών
Ουρ. Κυριαζή, Σχ. Σύμβουλος
Ζωή Βιτσάκη, Εκπαιδευτικός

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Παναγιώτα Φούρκα - Ταταράκη,
Σκιτσογράφος - Εικονογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Χρ. Σπυροπούλου, Φιλολόγος

Στη συγγραφή του πρώτου μέρους
έλαβαν μέρος και οι εκπ/κοί:
Ε. Μπάλλα (κατά το 1/3) και
Ι. Σταράκης (κατά το 1/5)

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Αλεξάνδρα Χ. Κουλουμπαρίτση,
Σύμβουλος του Παιδαγ. Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Ειρήνη Κανακουσάκη, Εκπαιδ/κός

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Μ. Μακρουλάκης, Εικ. Καλλιτέχνης

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

Η προσαρμογή του βιβλίου έγινε από την Ομάδα ανάπτυξης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού προσβάσιμου από αμβλύωπες μαθητές, του έργου «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη προσβάσιμου εκπαιδευτικού και εποπτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες – Οριζόντια Πράξη».

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Αικατερίνη Πλακίτση
Άλκηστις Κοντογιάννη
Ειρήνη Σπυράτου
Βάια Μανώλη**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ**

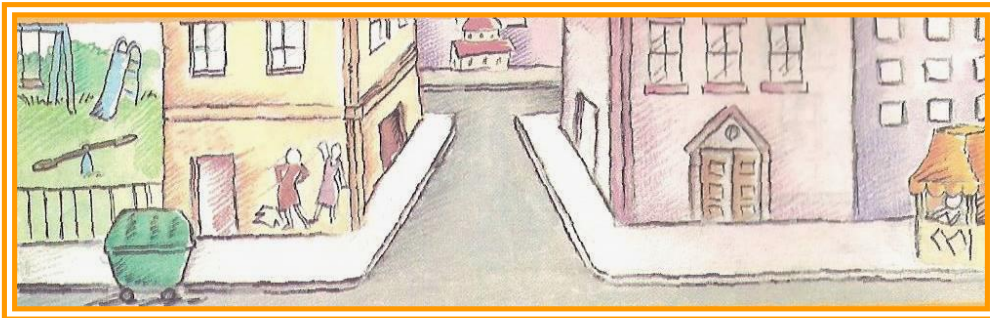
**Μελέτη Περιβάλλοντος
Α΄ Δημοτικού
Τόμος 2ος**

Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

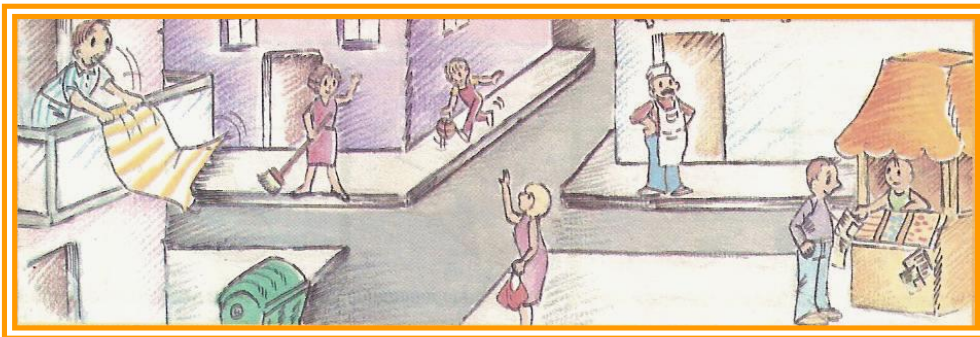
Η γειτονιά μου

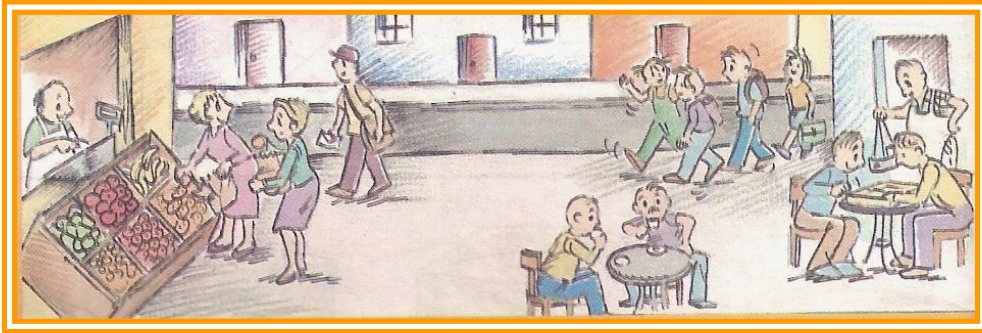
1. Πώς είναι η γειτονιά μου;

2. Οι άνθρωποι της γειτονιάς.

3. Πώς ζούμε στη γειτονιά;

4. Η γειτονιά και το περιβάλλον.

1. Πώς είναι η γειτονιά μου;

Έρχομαι στη γειτονιά σου.

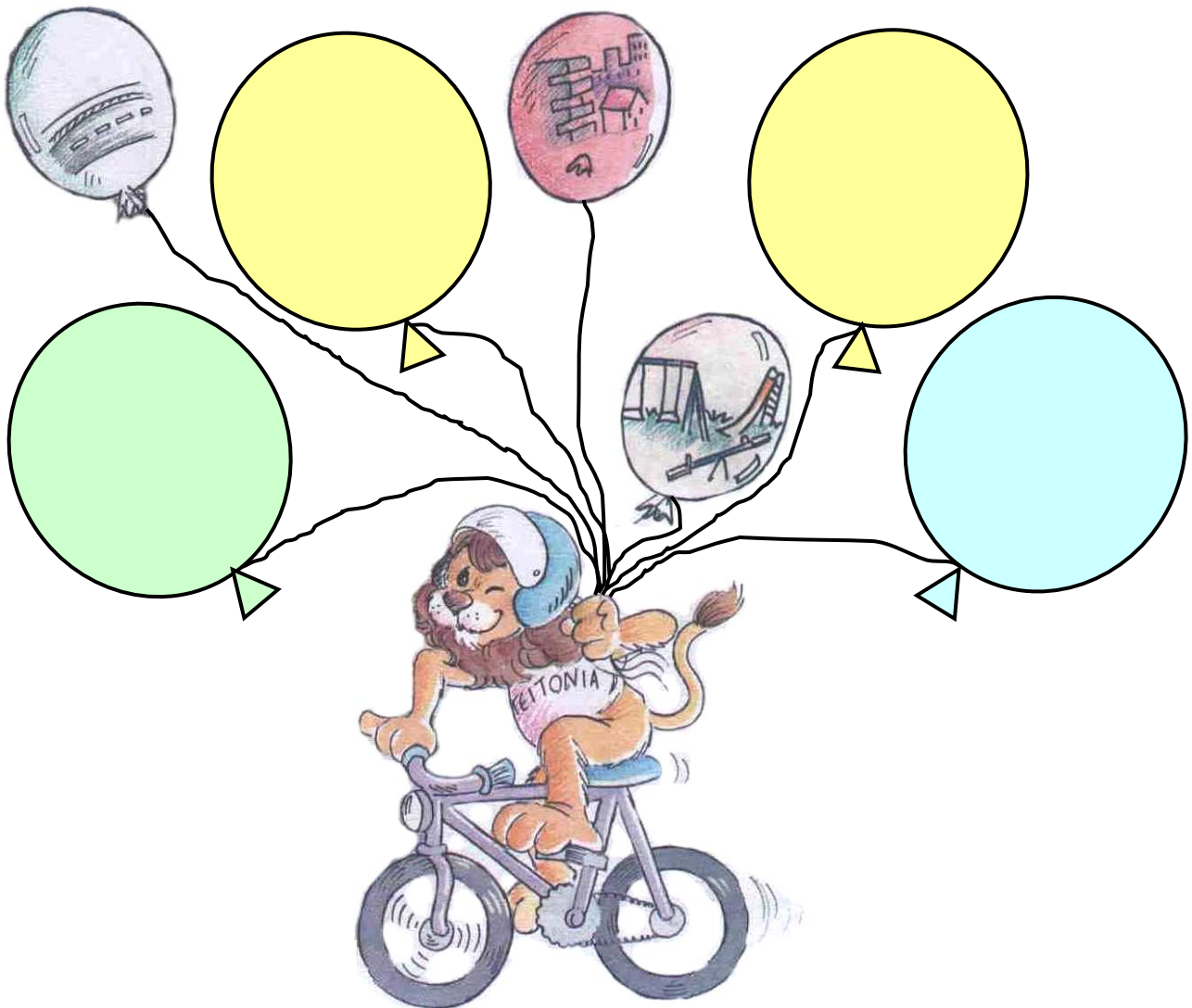

Λέμε τη γνώμη μας

**Πώς είναι η γειτονιά σου;
Ζωγράφισε ό,τι θέλεις
από τη γειτονιά σου
στα μπαλόνια.**

Αναφιώτικα

**Φαντάσου ότι βγαίνεις
για βόλτα στη γειτονιά σου.**

Τι βλέπεις;

Τι ακούς;

Τι πιάνεις;

Τι μυρίζεις;

Τι νιώθεις;

Παίζουμε

**Μπορείς, τώρα, να γίνεις
δημοσιογράφος και να
παρουσιάσεις τη γειτονιά
σου στους συμμαθητές και
τις συμμαθήτριάς σου;**

Συζητάμε

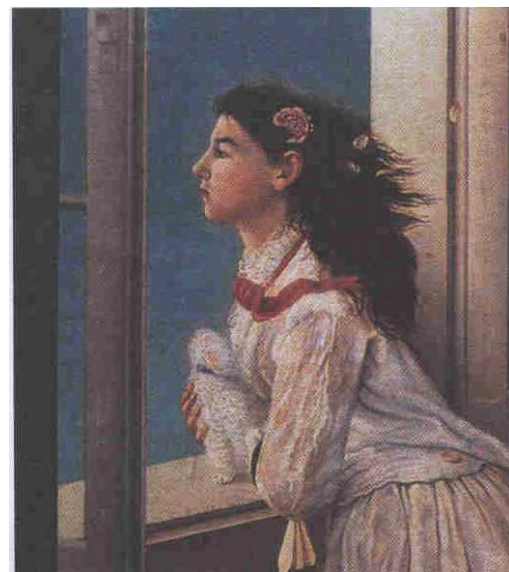
Σε τι μοιάζουν
οι γειτονιές μας;
Σε τι διαφέρουν;

Λέμε τη γνώμη μας

Τι βλέπεις από ένα
παράθυρο;

Μια φορά από
το παράθυρο
είδα...

Γ. Άβλιχος,
Κοπέλα στο παράθυρο

Κάθε γειτονιά έχει κτίρια,
δρόμους και άλλους
χώρους.

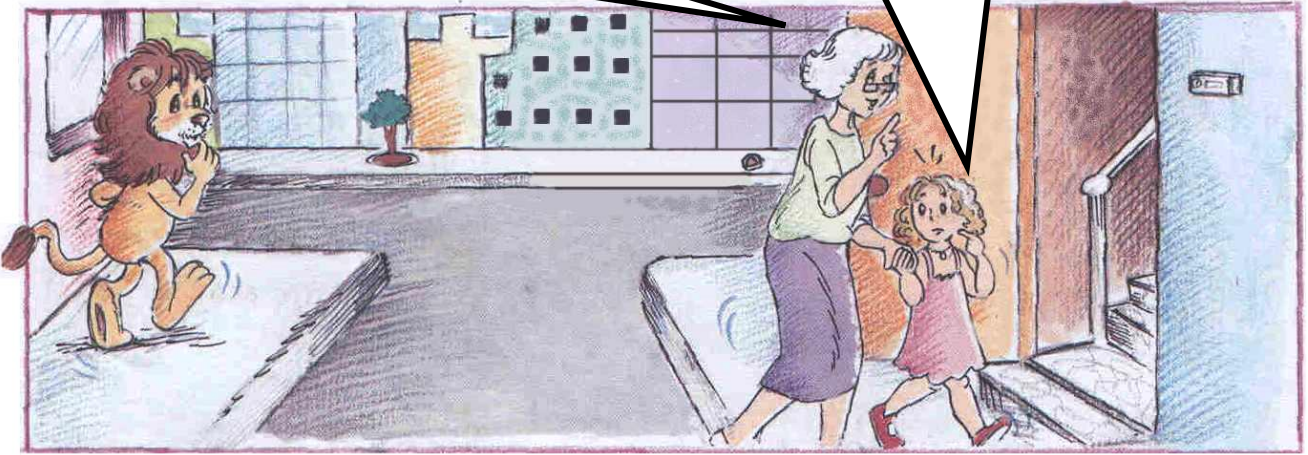

1 – 2 – 3

2. Οι άνθρωποι της γειτονιάς

Γείτονα έχεις;
Θεό έχεις!

Τι εννοείς
γιαγιά;

Συζητάμε

Τι εννοεί η γιαγιά;
Ποια ονόματα γειτόνων σου
γνωρίζεις;

**Μιλάμε με
τους γείτονες από
τα παράθυρα.**

**Ένας γείτονας ήρθε
στο σπίτι μου.
Τι να θέλει άραγε;**

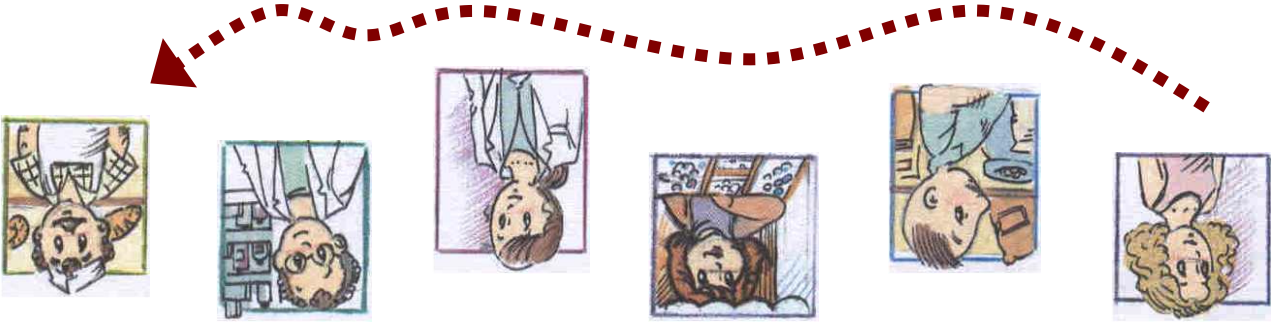
**Τι συζητούν
οι γείτονες;**

Παίζουμε

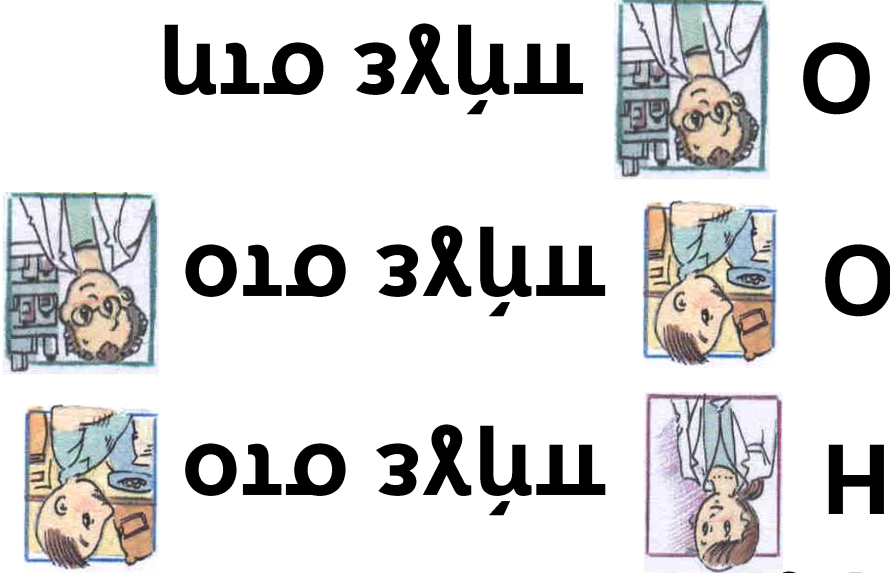
**Γινόμαστε ζευγάρια και
παίζουμε τους γείτονες.**

Ποιος πήγε σε ποιον; Ενώνουμε με γράμμες.

Η πήγε στη Ο
 Ο πήγε στην Ο
 Η πήγε στο Η

Μια μέρα στη γειτονιά.

Παίζουμε

Παίρνουμε και άλλους
ρόλους από τους
ανθρώπους της γειτονιάς.
Παίζουμε την ιστορία
με ένα

Λέμε τη γνώμη μας

Τι θα συμβεί αν... κλείσει
το περίπτερο της γειτονιάς;
Τι θα συμβεί αν... κλείσει
το...

**Οι άνθρωποι που
μένουν στην ίδια
γειτονιά λέγονται γείτονες.
Στη γειτονιά υπάρχουν
άνθρωποι που
μας εξυπηρετούν.**

4 – 5 – 6

3. Πώς ζούμε στη γειτονιά;

Ρωτάμε

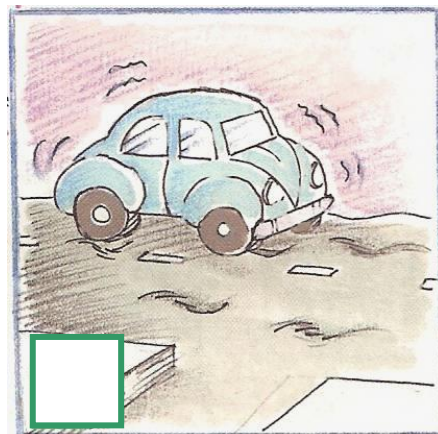
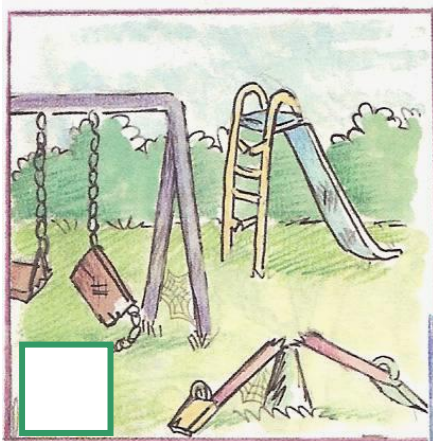
**Ποιες από τις εικόνες
σου θυμίζουν
τη γειτονιά σου;
Τι άλλο γίνεται
στη γειτονιά σου;
Ρωτάμε τους γονείς μας,
τον δάσκαλό μας ή
τη δασκάλα μας για αυτό.**

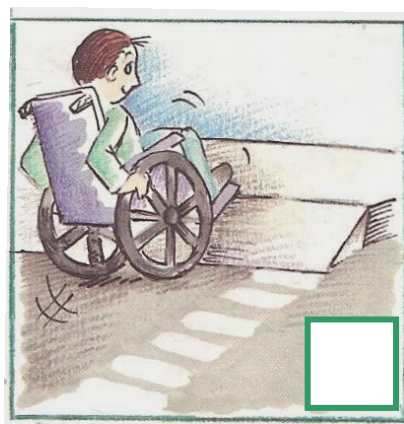
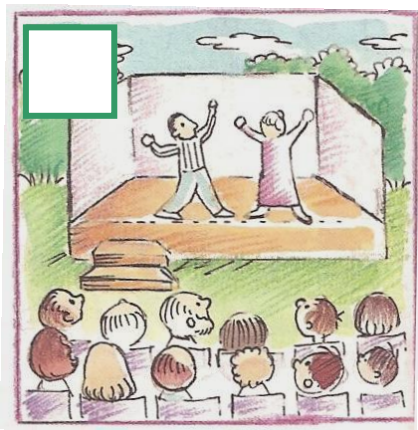

**Ερευνούμε έξω
από την τάξη.**

**Βγαίνουμε περίπατο
στη γειτονιά
του σχολείου...
Παίρνουμε το βιβλίο μας
και το μολύβι μας. Έτοιμοι;
Φύγαμε!**

**Βάλε X στις εικόνες
που μοιάζουν με αυτές
που παρατηρείς
στη γειτονιά του σχολείου.**

Συζητάμε

**Τι μας άρεσε από όσα είδαμε;
Τι δε μας άρεσε;
Τι άλλο θα θέλαμε να έχει η γειτονιά του σχολείου μας;
Γιατί;**

**Σε κάθε γειτονιά
χρειάζεται να υπάρχουν
χώροι όπου οι γείτονες
συναντιούνται,
επικοινωνούν και
διασκεδάζουν.**

7 - 8

4. Η γειτονιά και το περιβάλλον

Πρόσκληση

Το ράδιο «Γειτονιά» καλεί
τους μαθητές και
τις μαθήτριες
της Α' Δημοτικού
στην εκπομπή:
«Η γειτονιά των ονείρων»

Παίζουμε

**Χωριζόμαστε σε ομάδες.
Κάθε ομάδα συζητάει και
ανακοινώνει ένα πρόβλημα
της γειτονιάς.**

**Οι υπόλοιποι
παρακολουθούμε
την εκπομπή και
προτείνουμε λύσεις.**

**Παιδιά, περιμένω
την πρότασή σας
για το πιο σημαντικό
πρόβλημα
της γειτονιάς.**

ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Ζωγραφίζουμε

**Στέλνουμε την πρότασή
μας στον δήμαρχο μέσα
από μία ζωγραφιά που
έφτιαξε όλη η τάξη.**

Ρωτάμε

**Τι θα θέλαμε να ρωτήσουμε
τον δήμαρχο για τη γειτονιά
μας;**

**Κάθε γειτονιά έχει
το δικό της περιβάλλον
και τα δικά της
προβλήματα.**

Παίζουμε

**Τι μπορούμε να κάνουμε
εμείς για τη γειτονιά μας;**

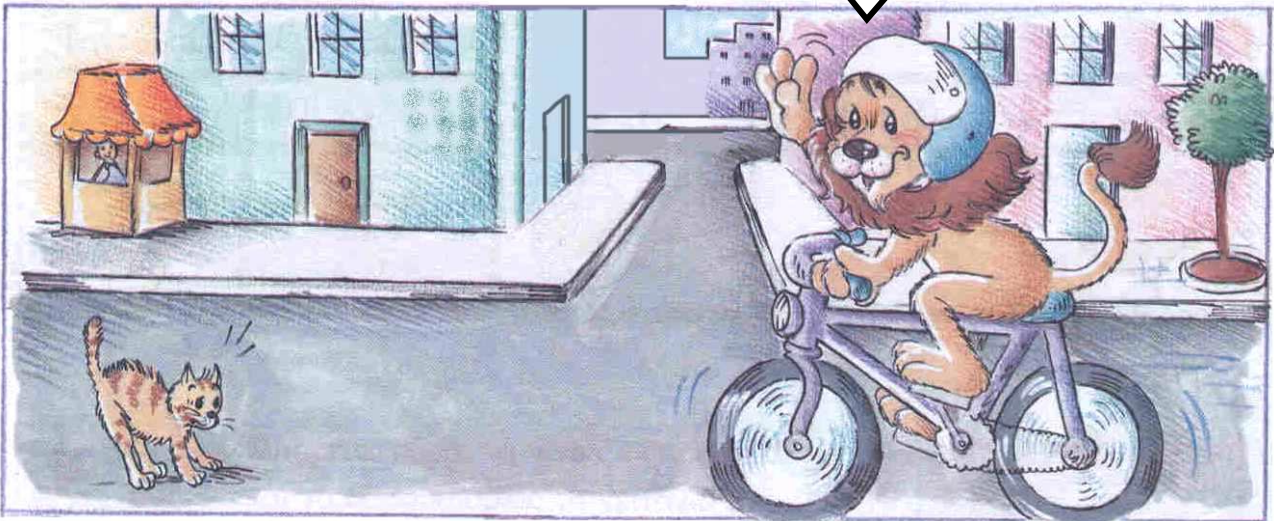
**Φτιάχνουμε μηνύματα
για μια καλύτερη ζωή
στο περιβάλλον
της γειτονιάς.**

9 – 10 – 11

Η γειτονιά μου

Θα μου μιλήσεις
για τη γειτονιά σου;

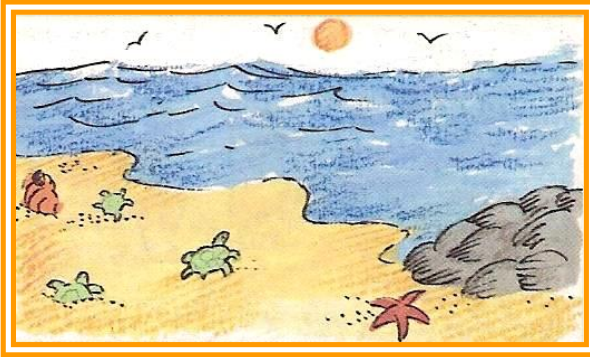
Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

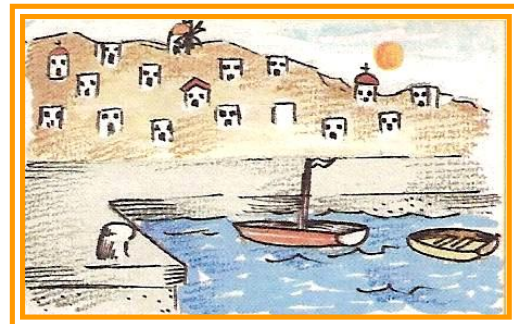
Ο τόπος που ζω

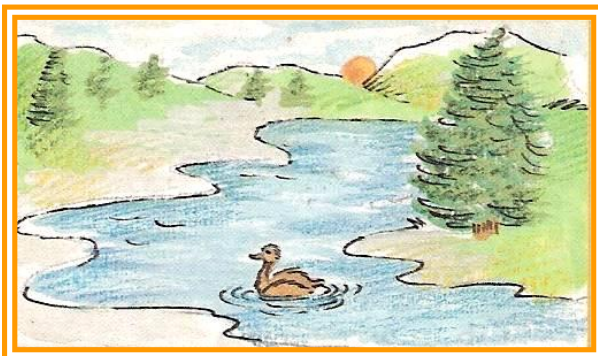
1. Ακτές και θάλασσα

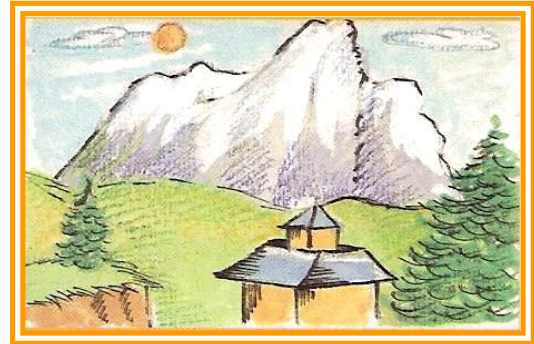
2. Νησιά

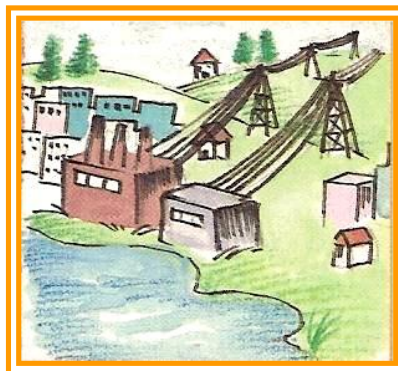
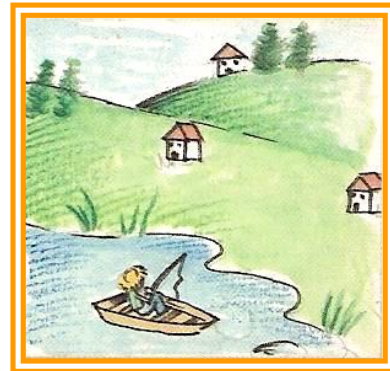
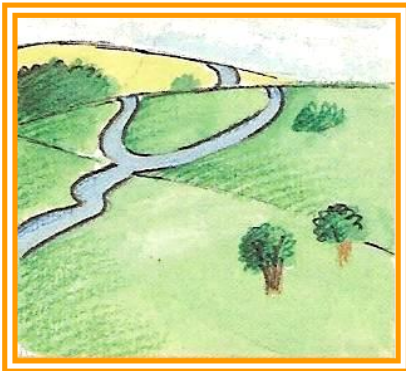
3. Ποτάμια, λίμνες, κάμποι

4. Βουνά

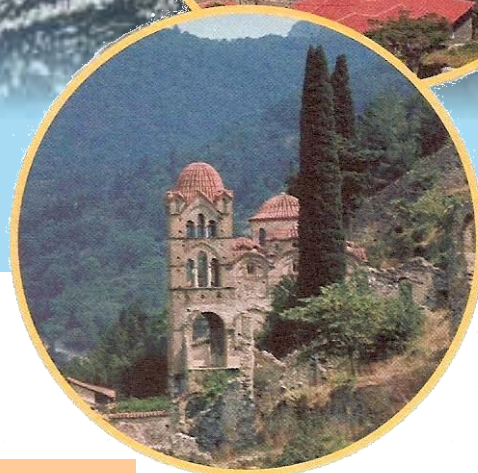
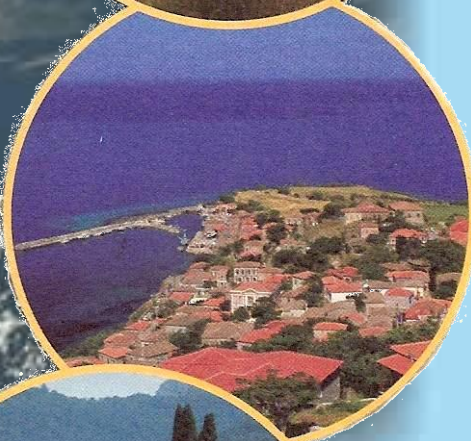
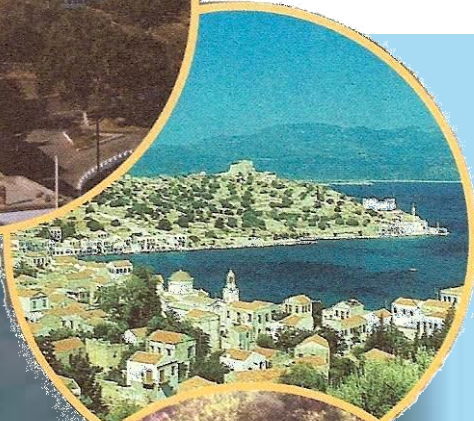
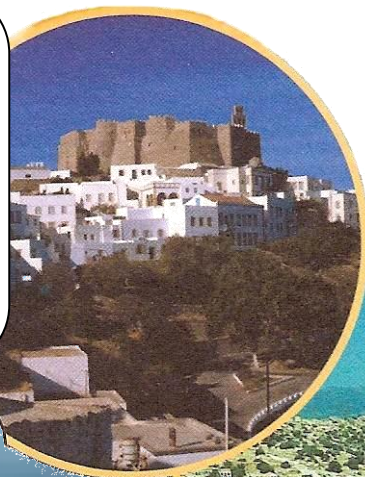
5. Πώς οι άνθρωποι αλλάζουν τον τόπο που ζουν;

**Τι όμορφος
που είναι
ο τόπος μου!**

**Θέλω
κι εγώ
να δω...**

Συζητάμε

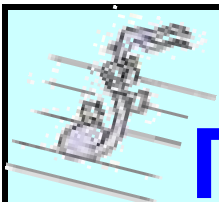
**Μπορείς να περιγράψεις
αυτά που βλέπει
με τα κιάλια του ο Λαλέων;
Σε τι μοιάζουν και
σε τι διαφέρουν οι εικόνες;
Πώς είναι ο δικός σου
τόπος;**

1. Ακτές και θάλασσα

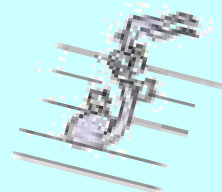

Συζητάμε

**Ζωγραφίζω τον εαυτό μου
μέσα στη βάρκα.
Γίνομαι καπετάνιος
σε μεγάλο πλοίο. Ταξιδεύω
και μιλάω για τα μέρη
που βλέπω στο ταξίδι μου.**

**Πηδάμε στις βάρκες
λύνουμε τα σκoiνιά
και τραγουδάμε
τη θάλασσα.**

Γ. Ρίτσος

Ρωτάμε

**Γνωρίζεις άλλα ποιήματα ή
τραγούδια για τη θάλασσα;
Να ψάξεις και να φέρεις
στο σχολείο μουσική και
τραγούδια για τη θάλασσα.**

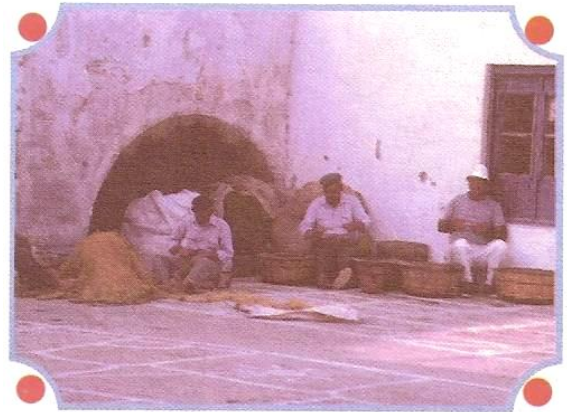
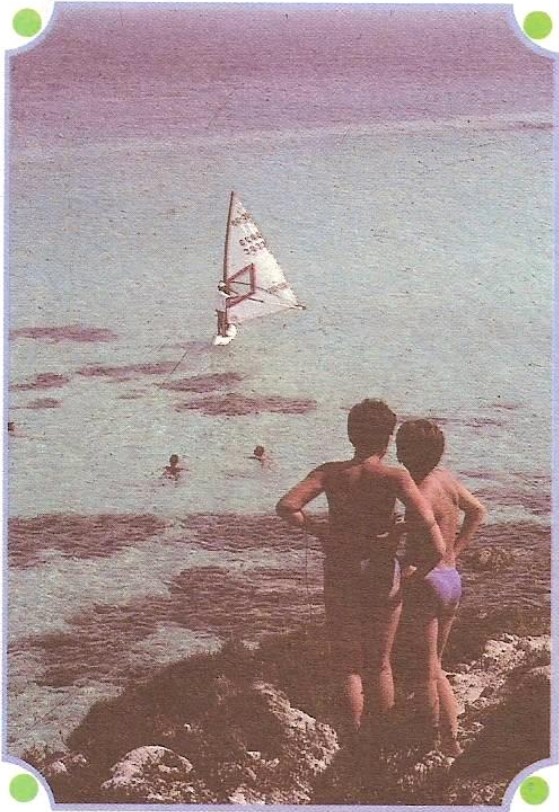
Πώς ζουν οι άνθρωποι στις ακτές και στη θάλασσα;

Συζητάμε

**Παρατηρούμε
τις φωτογραφίες
και συζητάμε για αυτές.
Σε κάθε φωτογραφία
δίνουμε έναν τίτλο.**

Συζητάμε

Ο τόπος που ζεις βρίσκεται κοντά στη θάλασσα;
Πώς είναι;
Σου αρέσει η θάλασσα;
Γιατί;

Ο τόπος μου έχει πολλές ακτές, παραλίες και ακρογιάλια. Είναι ένας παραθαλάσσιος τόπος.
Εκεί οι άνθρωποι.....
.....

1 – 2

2. Νησιά

Εξερευνούμε ένα νησί

Συζητάμε

**Σχεδιάζουμε τη διαδρομή
μας πάνω στο νησί.
Συζητάμε για κάθε μέρος
από όπου περνάμε.
Τι συναντάμε εκεί;**

**Ακολουθούμε
τη διαδρομή, όπως
δείχνουν οι εικόνες.
Ξεκινάμε από το λιμάνι
του νησιού.
Κάτω από κάθε εικόνα
γράφουμε μια λέξη
που ταιριάζει.**

**Πώς ζουν οι άνθρωποι
σε ένα νησί;**

**Ενώνω κάθε λέξη με
την εικόνα που ταιριάζει.**

κλειδιά

ξενοδοχείο

λιμάνι

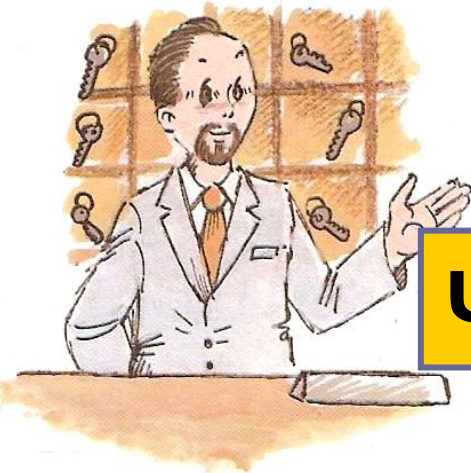
κεραμικά

κάρτες

δίχτυα

ψαραγορά

πλοία

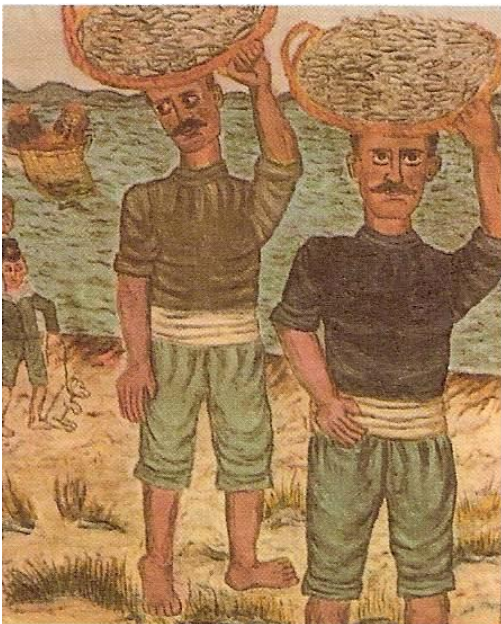
**Συζητάμε τι κάνουν
οι άνθρωποι σε ένα νησί.**

Ο τόπος μου είναι
η Ελλάδα.

Έχει πολλά νησιά, μικρά
και μεγάλα. Στα νησιά
οι άνθρωποι ασχολούνται
με

.....
.....

Στ. Λαζάρου,
Ψαράδες

3 – 4

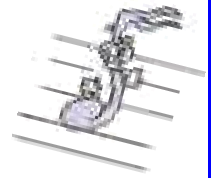
3. Ποτάμια, λίμνες, κάμποι

Συζητάμε

**Φτιάχνουμε ένα μικρό κανό
με πλαστελίνη.
Ακολουθούμε τη διαδρομή
του ποταμιού.**

**Από πού πηγάζει
ένα ποτάμι; Από πού
περνά; Πού χύνεται;**

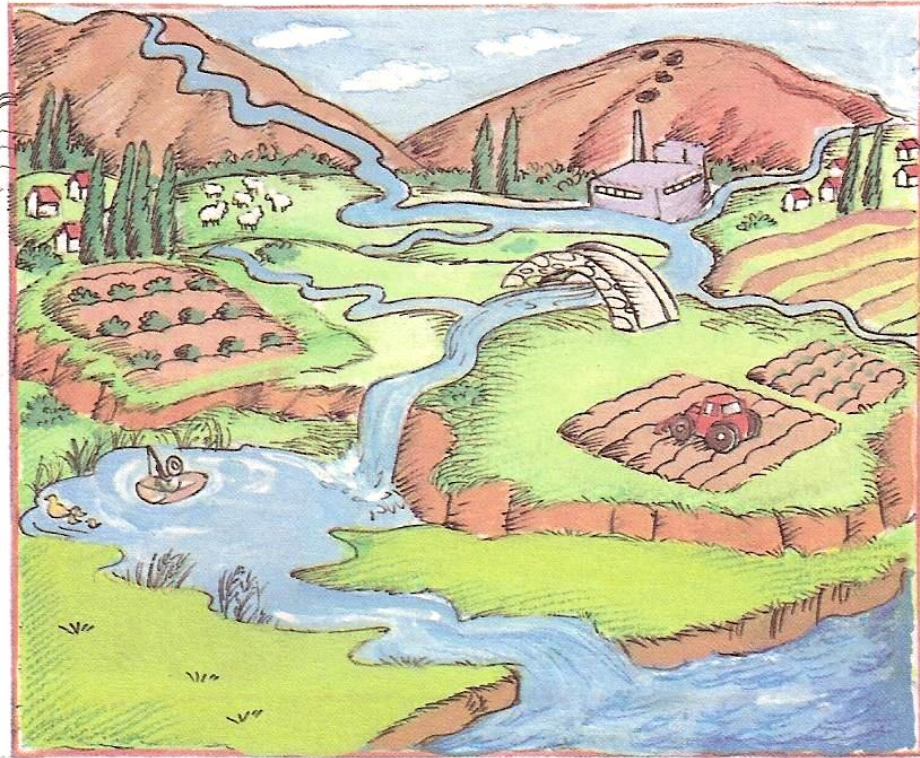

**Ακούς τον ποταμό
που τραγουδάει
και ψιθυρίζει.**

**Ακούς τον ποταμό
που τραγουδάει
και μουρμουρίζει;**

**Πόσα και πόσα ο ποταμός
δεν άκουσε ως τώρα
καθώς διασχίζει δάση
και βουνά μέσα στη χώρα.**

**Το τραγούδι του ποταμού,
Μάγια Μπάριτς**

Το ταξίδι του ποταμού

Μια φορά κι έναν καιρό

σε έναν τόπο μακρινό...

ένα ξεκίνησε το ταξίδι

του από τη χιονισμένη

κορυφή ενός

Ταξίδευε, ταξίδευε...
κατρακυλούσε στους
βράχους και γινόταν
ένας αφρισμένος
καταρράκτης .

Ταξίδευε, ταξίδευε....
περνούσε μέσα από
λιβάδια, κάτω από
πότιζε και .

Ταξίδευε, ταξίδευε...
έδινε ζωή στα που

**έρχονταν κοντά του
για να πιουν νερό.**

Κινούσε

τους νερόμυλους .

Ταξίδευε, ταξίδευε...

με το νερό του ξεδιψούσαν

οι άνθρωποι σε

και .

**Ταξίδευε, ταξίδευε
και ταξιδεύει ακόμη...**

Συζητάμε

**Μπορείς να συνεχίσεις
την ιστορία;**

**Τι θα γινόταν αν το ποτάμι
σταματούσε το ταξίδι του;**

**Γνωρίζεις ποτάμια ή λίμνες
που βρίσκονται κοντά**

στον τόπο σου;

Ρώτησε να μάθεις

για το νερό που πίνεις:

από πού έρχεται και

ποια διαδρομή ακολουθεί.

**Υπάρχουν τόποι
στην Ελλάδα**

**που έχουν λίμνες
και ποτάμια. Οι άνθρωποι
χρησιμοποιούν το νερό των
ποταμιών και των λιμνών**

.....

.....

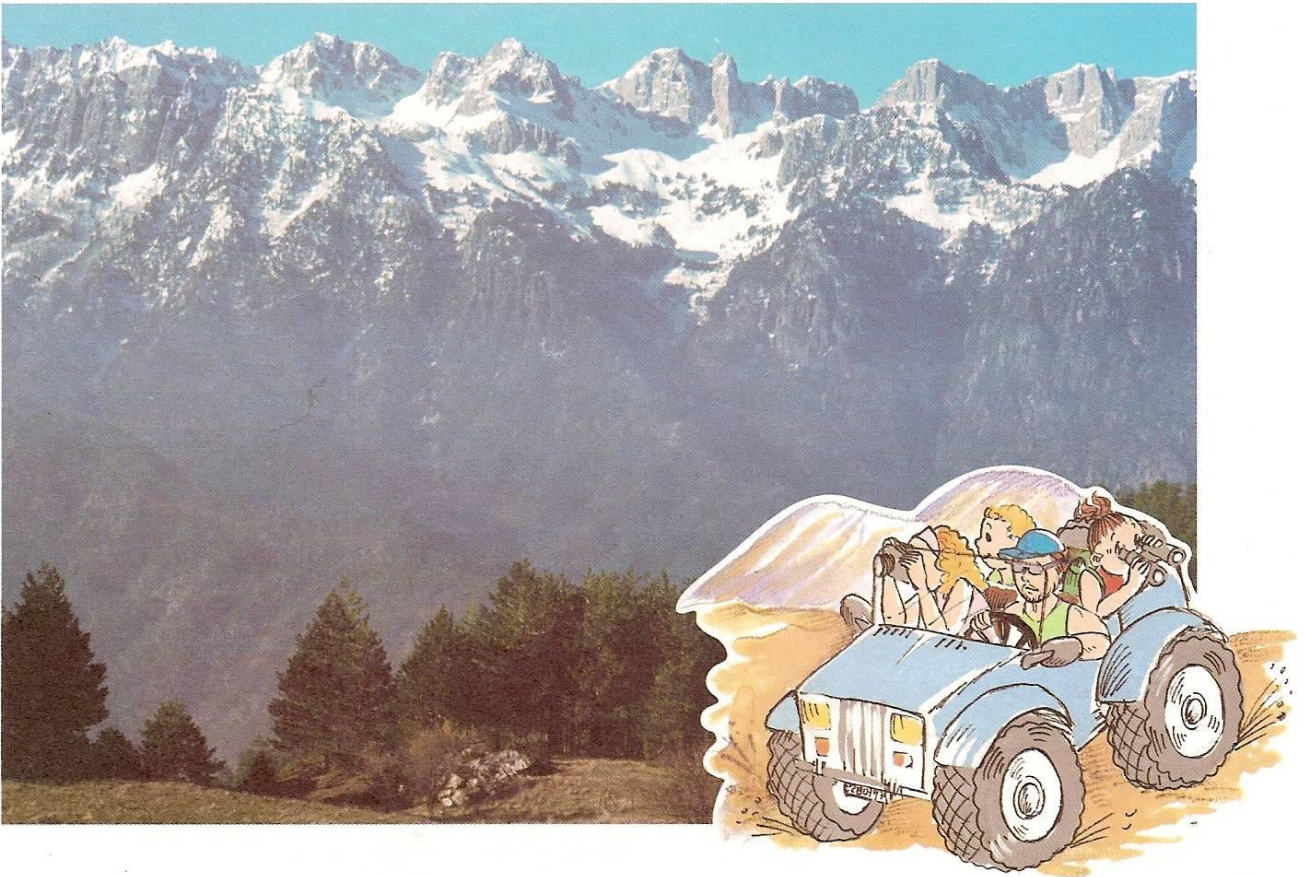
.....

.....

5 - 6

4. Βουνά

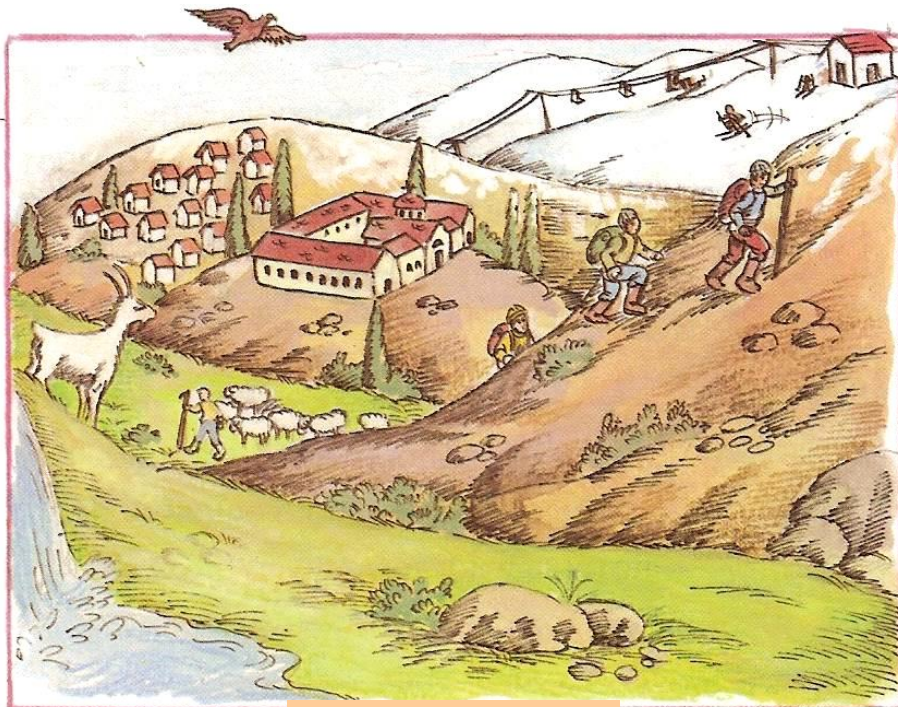
Συζητάμε

Φαντάσου ότι είσαι κι εσύ μέλος της ομάδας. Ετοιμάζεσαι να ανέβεις στο βουνό. Πώς θα προετοιμαστείς;

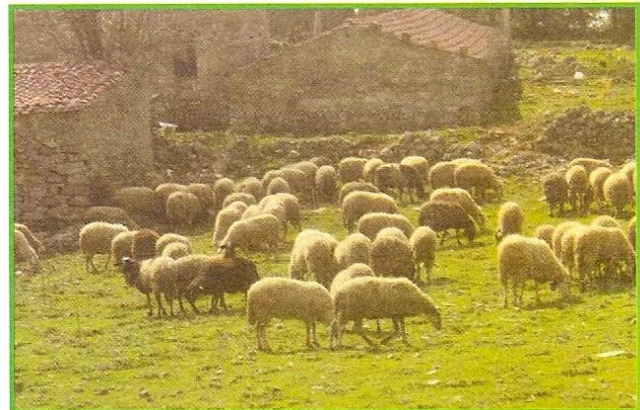
**Ποιους ανθρώπους
και ποια μέρη μπορεί
να συναντήσεις;**

**Καλότυχα είναι τα βουνά
ποτέ τους δε γερνάνε.
Το καλοκαίρι πράσινα
και τον χειμώνα χιόνι.**

Δημοτικό τραγούδι

Πώς ζουν οι άνθρωποι στα βουνά;

Συζητάμε

**Ποιες είναι οι ασχολίες
των ανθρώπων που ζουν
στις ορεινές περιοχές;**

Τι δυσκολίες μπορεί να συναντούν οι άνθρωποι εκεί;

Στην Ελλάδα τάρχουν πολλοί τόποι με βουνά. Αυτοί λέγονται ορεινοί τόποι. Οι άνθρωποι που ζουν εκεί ασχολούνται με

.....

.....

.....

.....

7 - 8 - 9

5. Πώς οι άνθρωποι αλλάζουν τον τόπο που ζουν

 Δείχνω με αριθμούς
τη σειρά των εικόνων.

Συζητάμε

**Τι άλλαξε σε κάθε σειρά
των εικόνων;
Πώς άλλαξε η ζωή
των ανθρώπων, των ζώων
και των φυτών;**

Οι άνθρωποι αλλάζουν τον τρόπο που ζουν όταν

.....

.....

.....

.....

.....

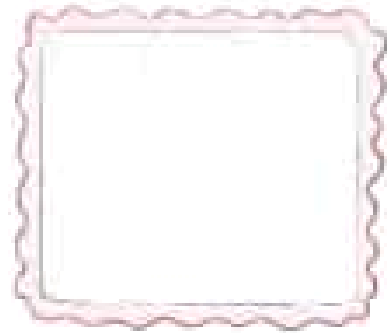
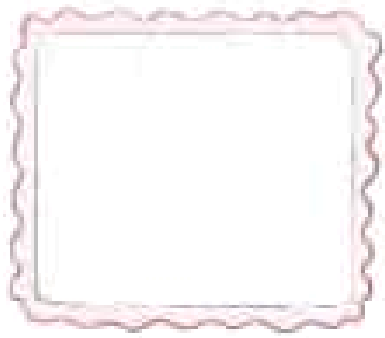

10 – 11 – 12 – 13

Ο τόπος που ζω

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

**Να ζωγραφίσεις εικόνες
ή να κολλήσεις
φωτογραφίες από τον τόπο
που ζεις.**

Οι ανάγκες του ανθρώπου

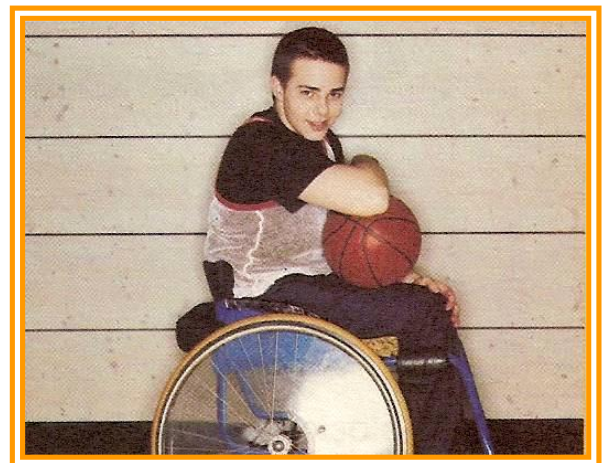
1. Ποιες είναι οι ανάγκες του ανθρώπου;

2. Άνθρωποι με ειδικές ανάγκες

Διαβάζοντας
με Μπράιγ

1. Ποιες είναι οι ανάγκες του ανθρώπου

Συζητάμε

**Πώς ξεκινάω τη μέρα μου;
Τι χρειάζομαι κάθε μέρα;
Γιατί;
Έχουν όλα τα παιδιά
τις ίδιες ανάγκες;
Ποιες είναι αυτές;
Τι άλλο χρειάζονται
τα παιδιά;**

**Σε μερικά μέρη του τόπου
μας το νερό της βρύσης
του σπιτιού μας δεν είναι
κατάλληλο να το πιούμε.**

Λέμε τη γνώμη μας

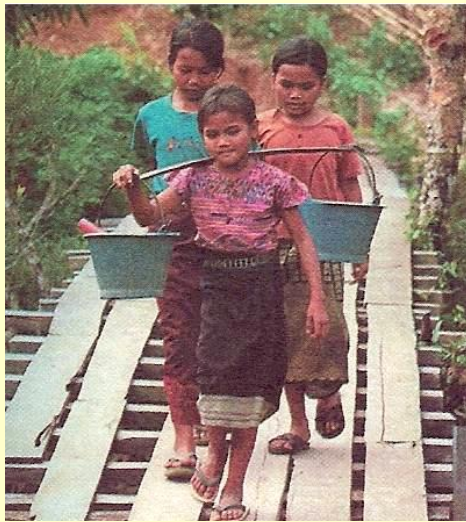
Τι κάνουμε τότε;

Σε άλλα μέρη της γης...

Η ιστορία της Νου

**Η Νου πήγαινε δύο φορές
τη μέρα στο ποτάμι
και έφερνε νερό
για την οικογένειά της.**

**Το ταξίδι για το νερό ήταν
δύσκολο και κουραστικό.
Η Νου δεν προλάβει
ούτε να πάει σχολείο
ούτε να παίξει.**

Συζητάμε

**Για ποιους λόγους πολλά
παιδιά στον κόσμο
δεν έχουν καθαρό νερό
να πουν;**

**Τι κινδυνεύουν να πάθουν;
Πώς μπορούμε
να βοηθήσουμε αυτά
τα παιδιά;**

1 - 2 - 3

Συζητάμε

**Ποια πράγματα
συνηθίζουμε να κάνουμε
κάθε μέρα;**

**Ποια άλλα πράγματα
μας δίνουν χαρά
και ευχαρίστηση;**

Παίζουμε:

Το κουτί των επιθυμιών.

Ζωγραφίζουμε

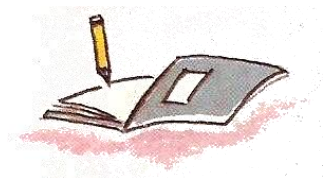
**Ζωγραφίζουμε αυτό που
μας αρέσει να κάνουμε
πιο πολύ. Βάζουμε
τις ζωγραφιές με
τις επιθυμίες μας στο κουτί
των επιθυμιών.**

Ένα γλυκό πρωινό το κουτί
των επιθυμιών άνοιξε
και οι επιθυμίες μας
ξετυλίχτηκαν στον αέρα...

Συνεχίζουμε την ιστορία.

**Όλοι οι άνθρωποι
χρειάζονται τροφή,
καθαρό νερό, κατάλληλα
ρούχα και ένα σπίτι
για να ζήσουν. Ακόμη,
χρειάζεται να κοιμούνται
καλά, να φροντίζουν
την καθαριότητα,
την υγεία τους, και να έχουν
ανθρώπους
που τους αγαπούν.**

4 - 5 - 6

2. Άνθρωποι με ειδικές ανάγκες

**Γινόμαστε ζευγάρια.
Ο ένας γίνεται οδηγός.
Ο άλλος κλείνει τα μάτια
και ακολουθεί.**

Συζητάμε

**Ποιες δυσκολίες έχουμε
όταν δε βλέπουμε;**

Η αγάπη σε μια άλλη γλώσσα

Δείχνουμε με το δακτυλικό
αλφάβητο τη λέξη **αγάπη**.

Συζητάμε

**Συζητάμε για τα παιδιά ή τους μεγάλους με ειδικές ανάγκες που έχουμε γνωρίσει. Τι σκεφτόμαστε και τι αισθανόμαστε για αυτούς;
Τι αισθάνονται εκείνοι για μας;
Τι μπορούμε να κάνουμε για να ζούμε όλοι μαζί καλά;**

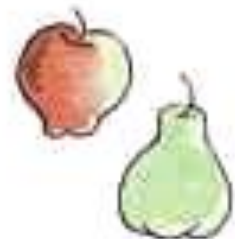
Ο καθένας μας είναι διαφορετικός και όλοι μας έχουμε ανάγκες. Υπάρχουν γύρω μας άνθρωποι που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα επειδή έχουν ειδικές ανάγκες.

Οι ανάγκες του ανθρώπου

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

Ύπνος

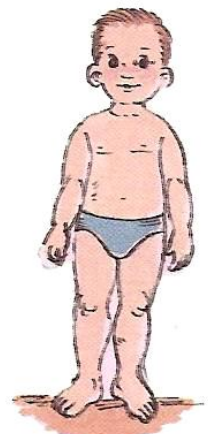
**Να γράψεις μερικές από
τις δικές σου ανάγκες
στις γραμμές.
Να φτιάξεις το λεξικό
των αναγκών σου.**

Γνωρίζω το σώμα μου

1. Γνωρίζω το σώμα μου

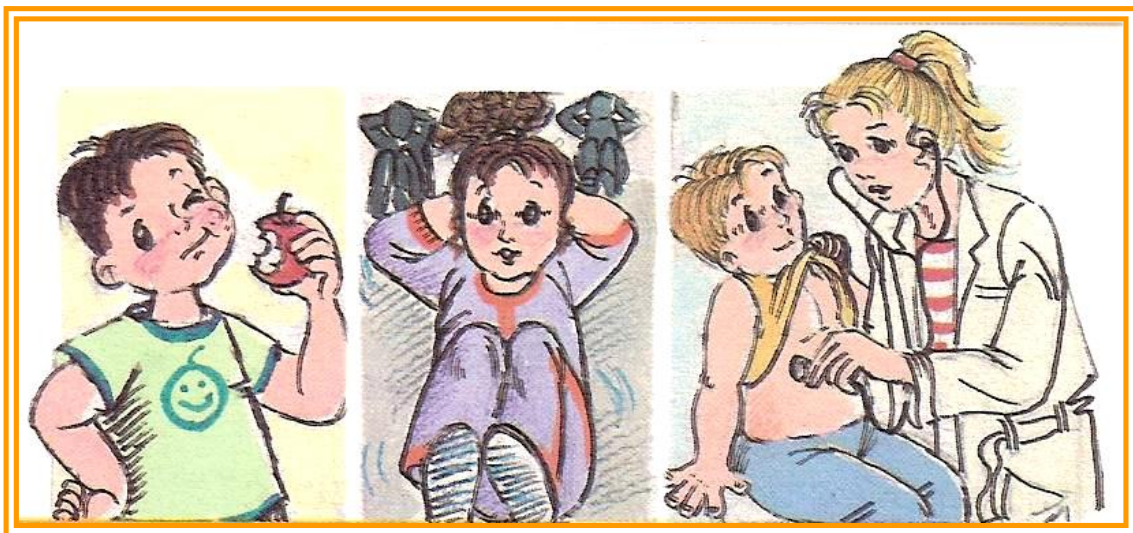
Ο κούκλος μου
ο Λάλος.

2. Γνωρίζω τον κόσμο με τις αισθήσεις

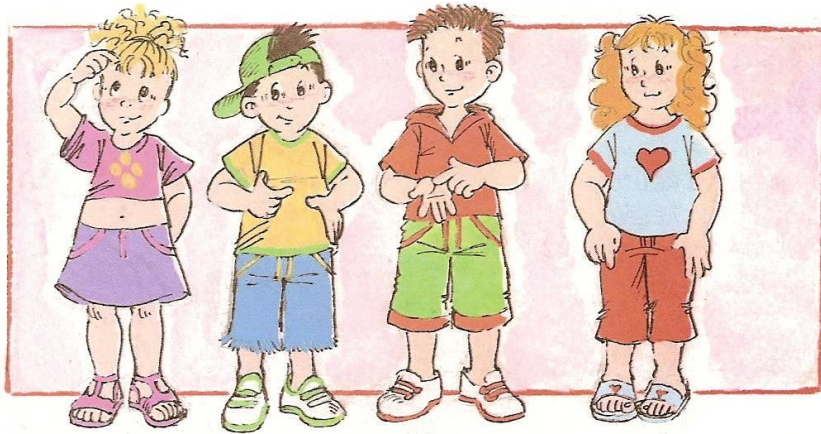
3. Πώς φροντίζω το σώμα μου για να είμαι υγιής;

1. Γνωρίζω το σώμα μου

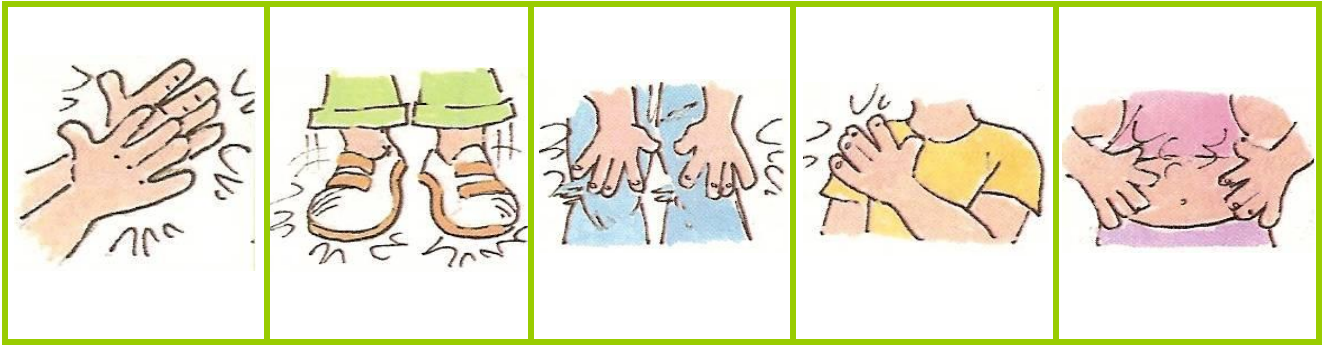
Παίζουμε:

Γνωρίζω το σώμα μου.

Συζητάμε

**Ποια είναι τα μέρη
του σώματός μου;
Τα αναγνωρίζω
τραγουδώντας το τραγούδι:
**Χαρωπά τα δυο μου χέρια
τα χτυπώ.****

Ακολουθούμε τις εικόνες.

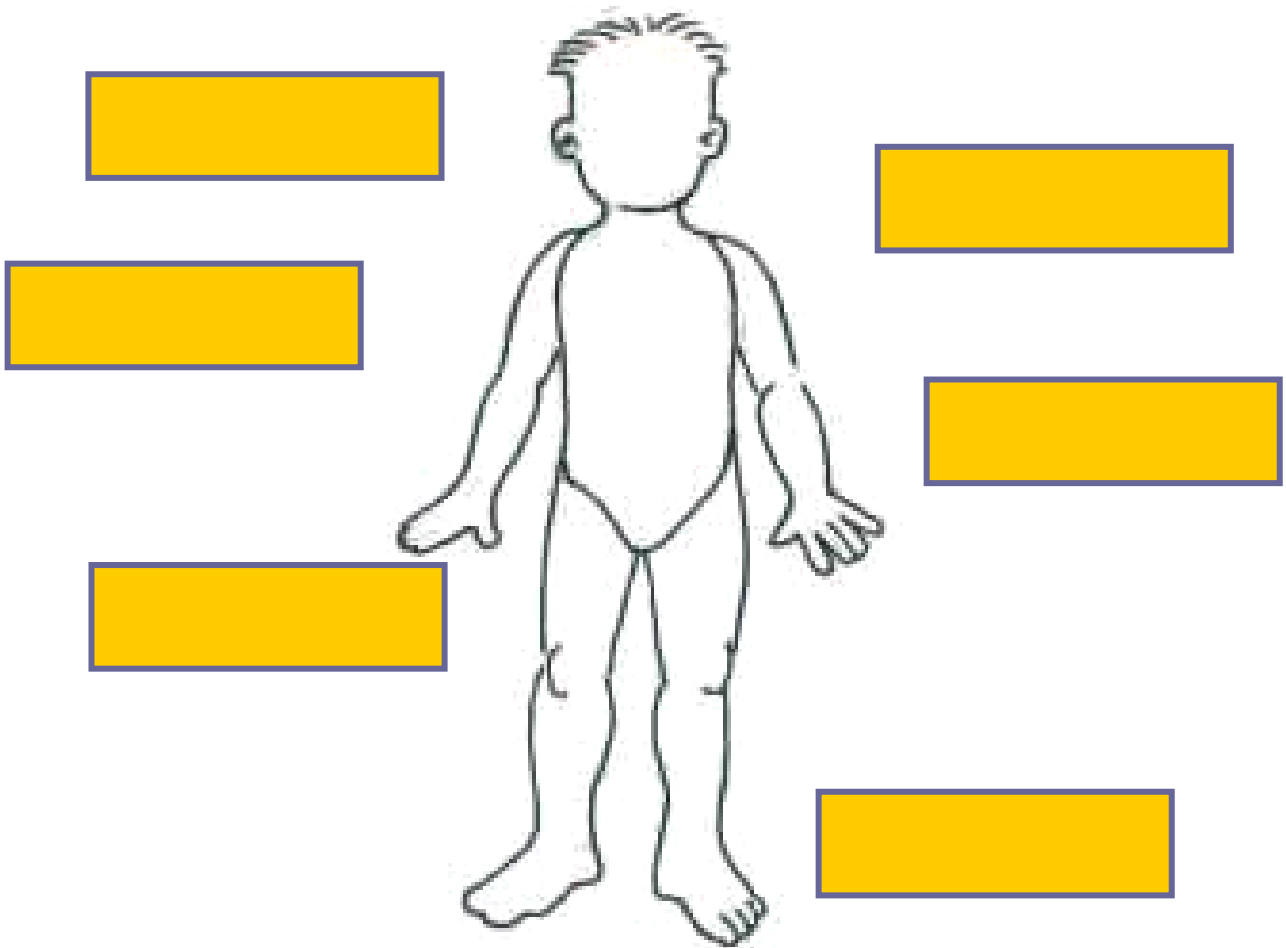
**Το σώμα μου μιλάει.
Δείχνω με το σώμα μου,
με κινήσεις και εκφράσεις,
τη χαρά, τη λύπη,
τον θυμό, την κούραση.**

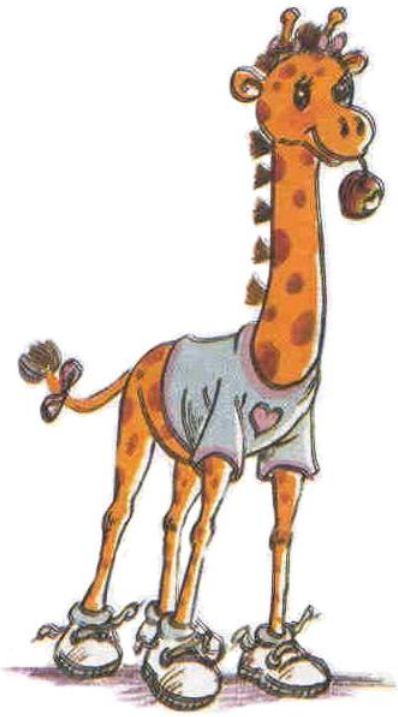

**Χρωματίζω με
διαφορετικό χρώμα
κάθε μέρος του σώματος.**

**Γράφω στα κουτάκια
τις σωστές λέξεις.
(κεφάλι, κορμί, χέρι, πόδι,
λαιμός, κοιλιά)**

**Εγώ έχω
πολύ μακρύ
λαιμό.**

Συζητάμε

**Γινόμαστε ζευγάρια.
Παρατηρούμε το παιδί
απέναντί μας.
Σε τι μοιάζουμε;
Σε τι διαφέρουμε;**

**Το σώμα μου έχει
κεφάλι, κορμί, δύο
χέρια και δύο πόδια. Όλα
μαζί λειτουργούν αρμονικά.**

**Το παιδί
του Μαραθώνα**

**Γυναικείο
είδωλο**

Συζητάμε

Παρατηρούμε τις εικόνες στην προηγούμενη σελίδα. Συζητάμε πώς οι γλύπτες φτιάχνουν το ανθρώπινο σώμα.

Κάνουμε κι εμείς ένα σώμα με πηλό ή με πλαστελίνη.

Ν. Εγγονόπουλος, Ορφέας

**Σ. Σαββίδης
Φελάχα με
το παιδί της**

**Γ. Μόραλης,
Νέα Γυναίκα**

**Ν. Γύζης,
Ιεροτελεστία
της άνοιξης**

Συζητάμε

Παρατηρούμε
τις προηγούμενες εικόνες.
Συζητάμε πώς οι ζωγράφοι
φτιάχνουν το ανθρώπινο
σώμα.

Το ζωγραφίζω
με τον δικό μου τρόπο.

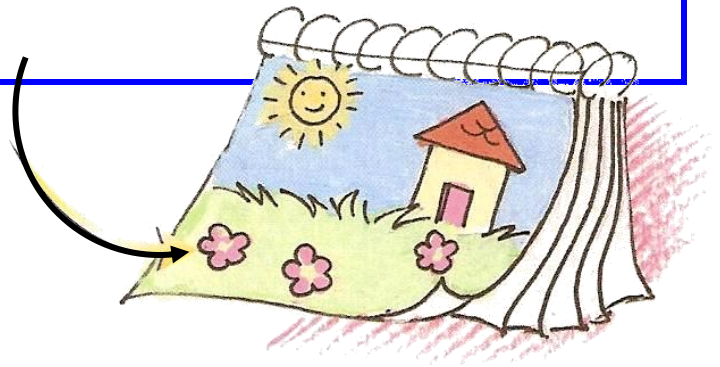
1 - 2 - 3

2. Γνωρίζω τον κόσμο με τις αισθήσεις

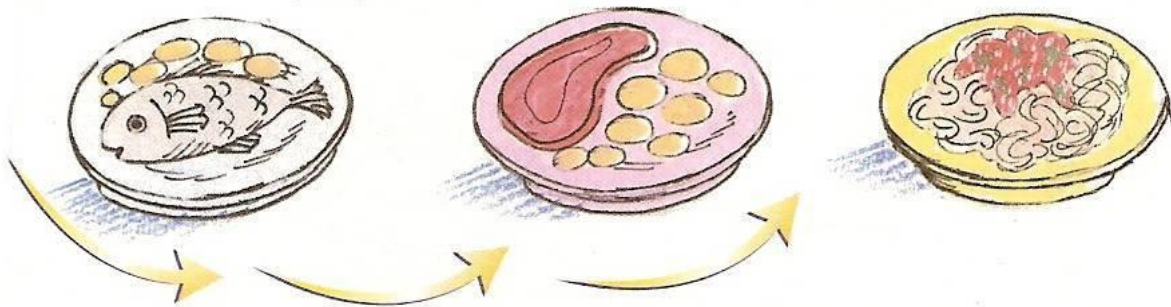

Συζητάμε

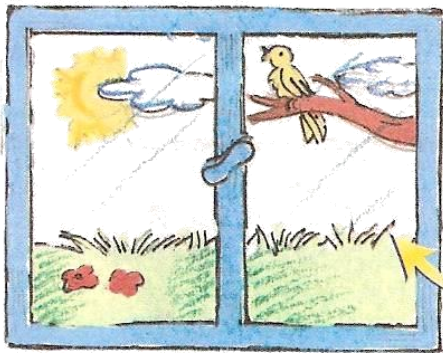
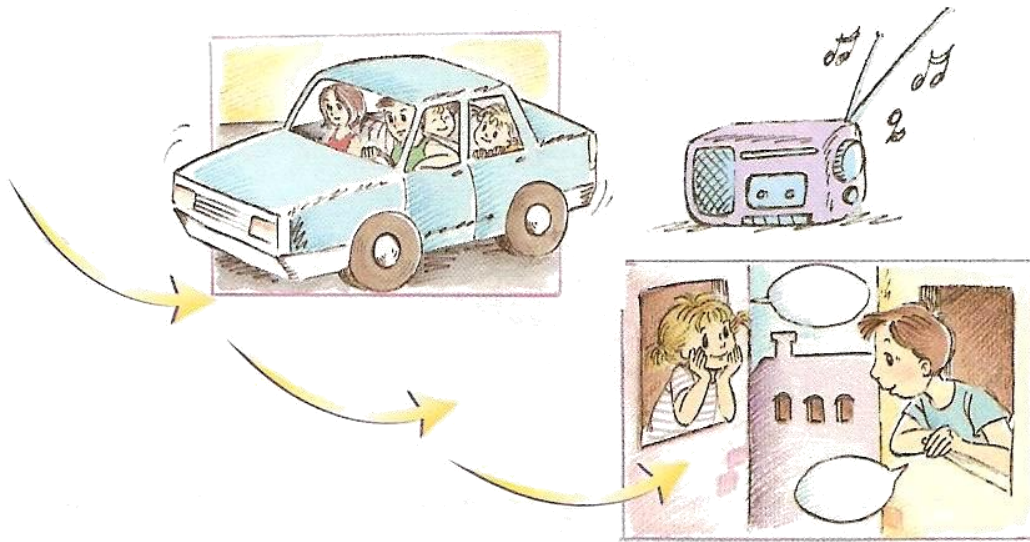
Ποια χρώματα βλέπεις στην εικόνα;

Πώς μυρίζει κάθε φαγητό;
Τι γεύση έχει;

Τι ακούς έξω από την τάξη;

Κοίταξε από
το παράθυρο.
Τι βλέπεις έξω;

Ακούμπησε με το χέρι

το

Πώς είναι;

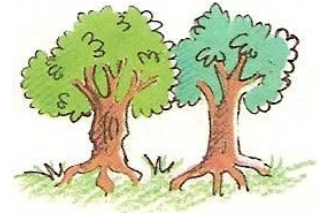
Παίζουμε

**Κλείνουμε τα μάτια
με ένα μαντίλι.
Πόσους συμμαθητές και
συμμαθήτριές μας
μπορούμε να
αναγνωρίσουμε
μόνο από το γέλιο τους;
Πόσα αντικείμενα;
Πόσες μυρωδιές;**

**Μου είπαν ότι
οι αισθήσεις
είναι πέντε.
Ποιες είναι;**

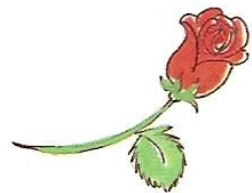
**Με τα μάτια μου
βλέπω**

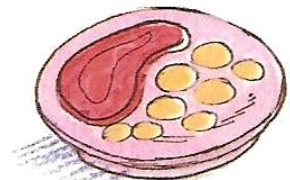
**Με τα αυτιά μου
ακούω**

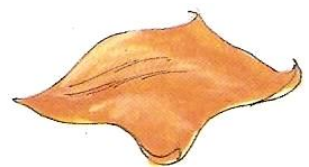
**Με τη μύτη μου
μυρίζω**

**Με τη γλώσσα μου
γεύομαι**

**Με τα χέρια μου
πιάνω**

**Είμαι
κρυωμένος. Δεν
μπορώ να ...**

Ρωτάμε

**Με ποιον τρόπο
προστατεύω τα μάτια,
τη μύτη τα αυτιά, το στόμα
και το δέρμα μου;**

**Οι αισθήσεις είναι
πέντε: όραση, ακοή,
όσφρηση, γεύση, αφή. Με
τις αισθήσεις γνωρίζουμε
τον κόσμο γύρω μας.**

4 - 5 - 6

3. Πώς φροντίζω το σώμα μου για να είμαι υγιής;

Ένα την ημέρα το
τον κάνει πέρα.

Ξαναλέμε την παροιμία
βάζοντας στη θέση
του μήλου άλλες υγιεινές
τροφές. Συγκεντρώνουμε
παροιμίες για την υγεία.

Συμπληρώνουμε
τον κατάλογο της υγείας.

Ο κατάλογος της υγείας

Τρώμε φρούτα

Τη Δευτέρα θέλω μήλο
το σχολείο μου να αρχίσω.
Για την Τρίτη και Τετάρτη
μανταρίνι, πορτοκάλι.
Για την Πέμπτη ένα αχλάδι
δίνει δύναμη μεγάλη.

**Την Παρασκευή μπανάνα,
βιταμίνες κι άρωμα.
Σάββατο και Κυριακή
φρούτα και ξεκούραση!**

**Φροντίζουμε την υγεία
μας όταν κοιμόμαστε καλά,
τρώμε υγιεινά, πλενόμαστε
και γυμναζόμαστε τακτικά.**

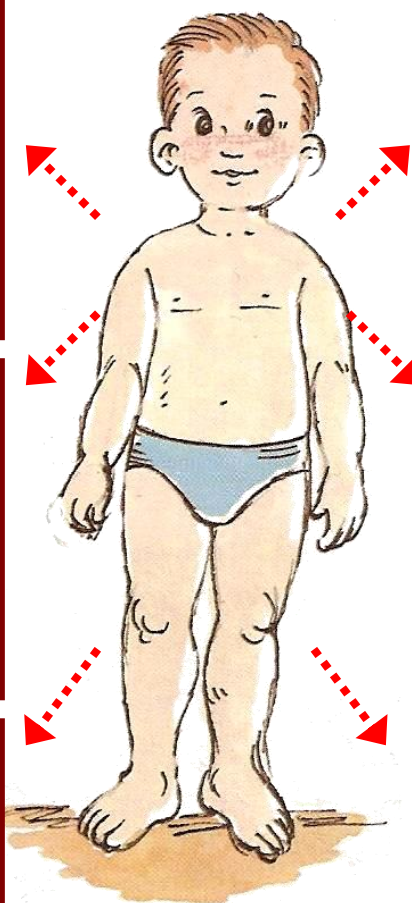
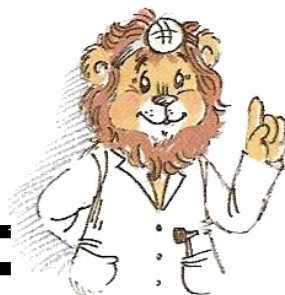

7 - 8 - 9

Γνωρίζω το σώμα μου

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

Είμαι υγιής όταν:

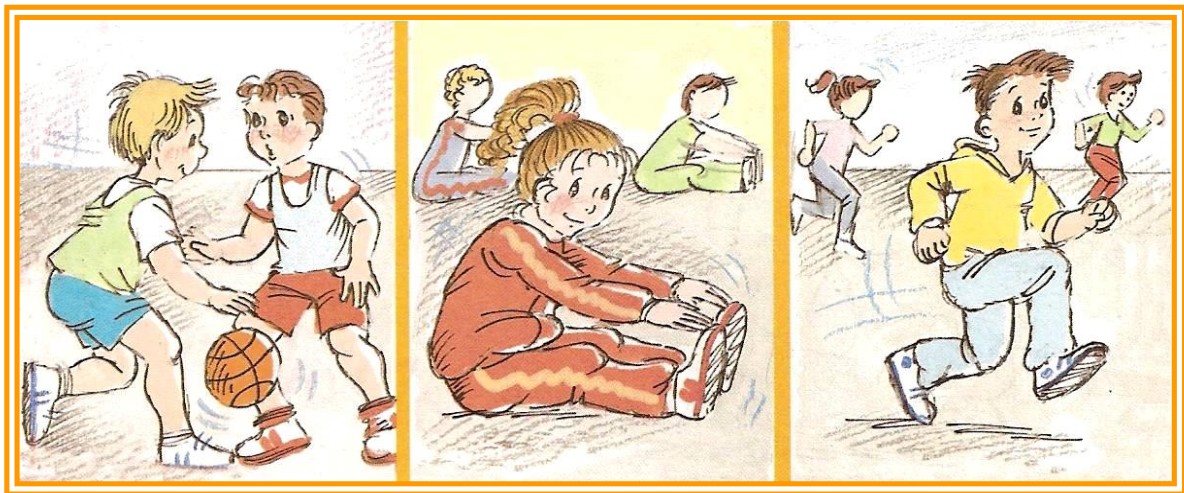

Να ζωγραφίσεις ή να κολλήσεις εικόνες που δείχνουν πώς μπορούμε να φροντίζουμε καλύτερα την υγεία μας. Συζητάμε γιατί διαλέξαμε κάθε εικόνα.

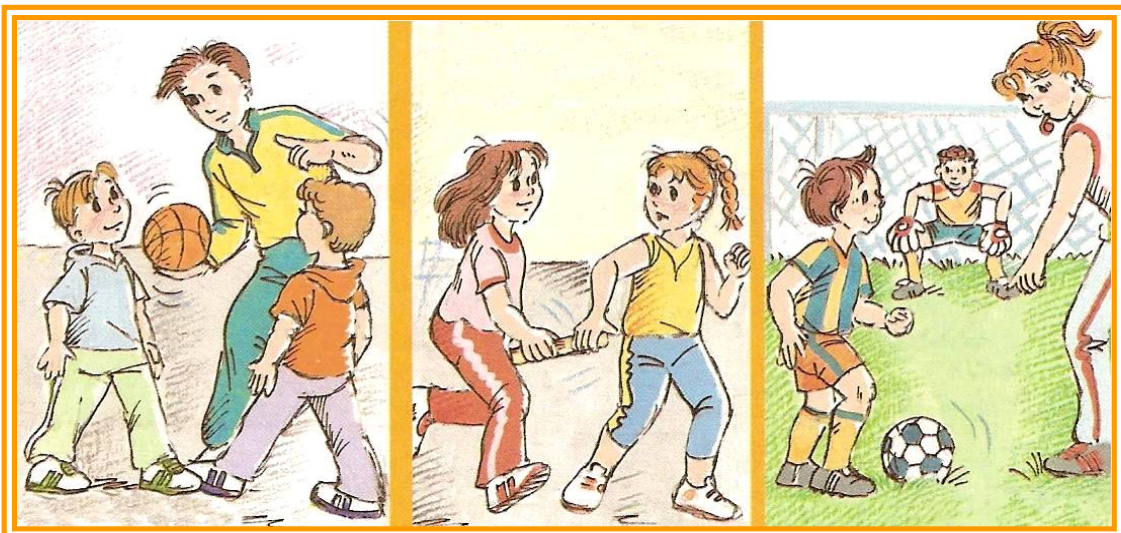
Ο αθλητισμός στο σχολείο μας

1. Οι αθλητικές δραστηριότητες στο σχολείο μας

2. Κανόνες και αθλήματα

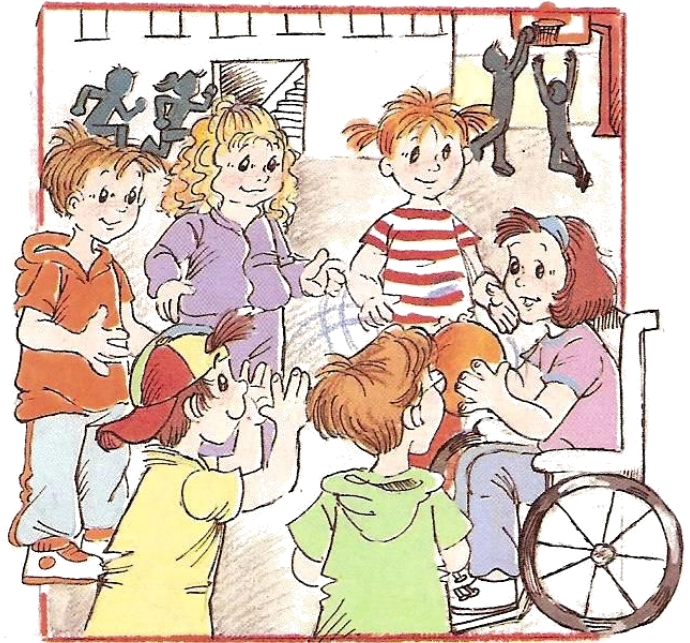
1. Οι αθλητικές δραστηριότητες στο σχολείο μας

**Αθλ... αθλ... αθλούμαι!
Με τον αθλητισμό
γυμνάζουμε το σώμα μας
και φροντίζουμε
την υγεία μας...**

**γυμναστική
γυμνάζομαι**

**αθλούμαι
αγώνας**

Συζητάμε

**Σου αρέσει η γυμναστική
που κάνεις στο σχολείο;
Γιατί;
Σε τι μοιάζει και σε τι
διαφέρει η γυμναστική
από τα άλλα μαθήματα
του σχολείου;**

**Για ποιο λόγο
χρειάζεται τα παιδιά
να κάνουν γυμναστική;**

**Τι θα απαντούσες
στην Καμηλώ;**

.....

.....

.....

.....

Ποιες είναι οι αθλητικές δραστηριότητες που κάνετε στο σχολείο;

**Γινόμαστε ομάδες.
Διαλέγουμε μία αθλητική δραστηριότητα που κάνουμε στο σχολείο μας και την περιγράφουμε.
Έπειτα φτιάχνουμε μία αφίσα με τη δραστηριότητα αυτή.**

Λέμε τη γνώμη μας

Ποια άλλα αθλήματα γνωρίζεις; Ποιο είναι το αγαπημένο σου άθλημα; Γιατί;

.....

.....

.....

Οι αρχαίοι Έλληνες αγαπούσαν τον αθλητισμό και αφιέρωναν πολύ χρόνο για να γυμνάσουν το σώμα τους με διάφορες αθλητικές δραστηριότητες.

**Το τρέξιμο,
η σκυταλοδρομία,
το βόλει και άλλα παιχνίδια
με την μπάλα είναι μερικά
από τα αθλήματα που
κάνουμε στο σχολείο μας.**

1 - 2

2. Κανόνες και αθλήματα

**Ακολουθεί τους κανόνες
του αθλήματος η Καμηλώ;
Ακολουθεί τους κανόνες
του αθλήματος ο Λέων;**

Συζητάμε

Μπορούν να κάνουν ότι θέλουν οι αθλητές; Τι θα γινόταν αν δεν υπήρχαν κανόνες στα αθλήματα;

Διάλεξε ένα άθλημα που γνωρίζεις. Να περιγράψεις έναν κανόνα του.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αγωνίσματα και αθλητές

Ρωτάμε

Ρωτάω τους γονείς μου, τον δάσκαλο ή τη δασκάλα μου ποια αγωνίσματα και ποιους αθλητές παρακολούθησαν στους Ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας.

Αγωνίσματα

.....

.....

.....

.....

Αθλητές

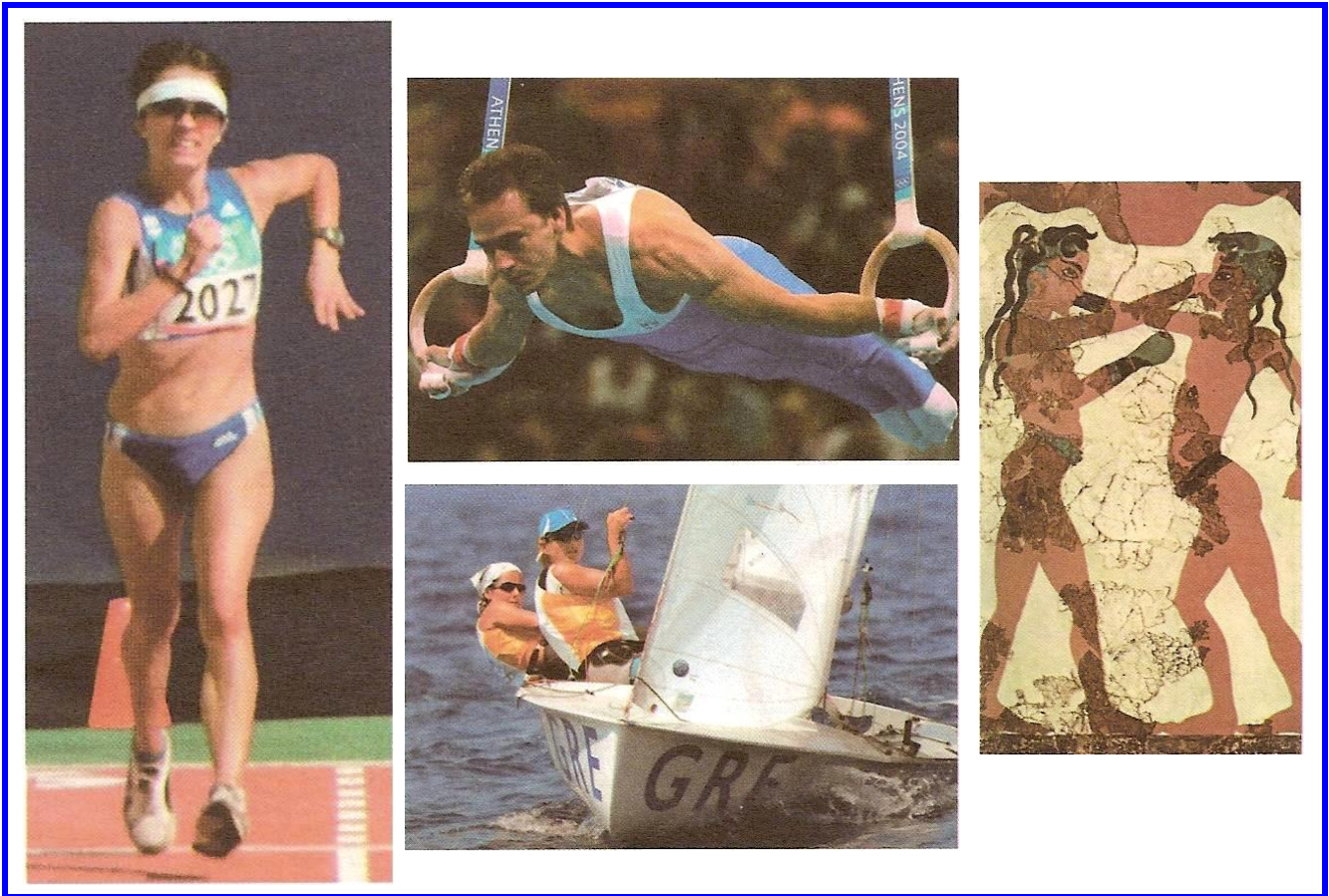
.....

.....

.....

.....

**Ποια ολυμπιακά
αγωνίσματα δείχνουν
οι εικόνες;**

**Κάθε αγώνισμα έχει
συγκεκριμένους
κανόνες και πρέπει να τους
ακολουθούμε για να
αγωνιστούμε σωστά και
δίκαια.**

3 - 4 - 5

111 / 93

Ο αθλητισμός στο σχολείο μας

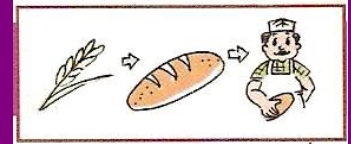
Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

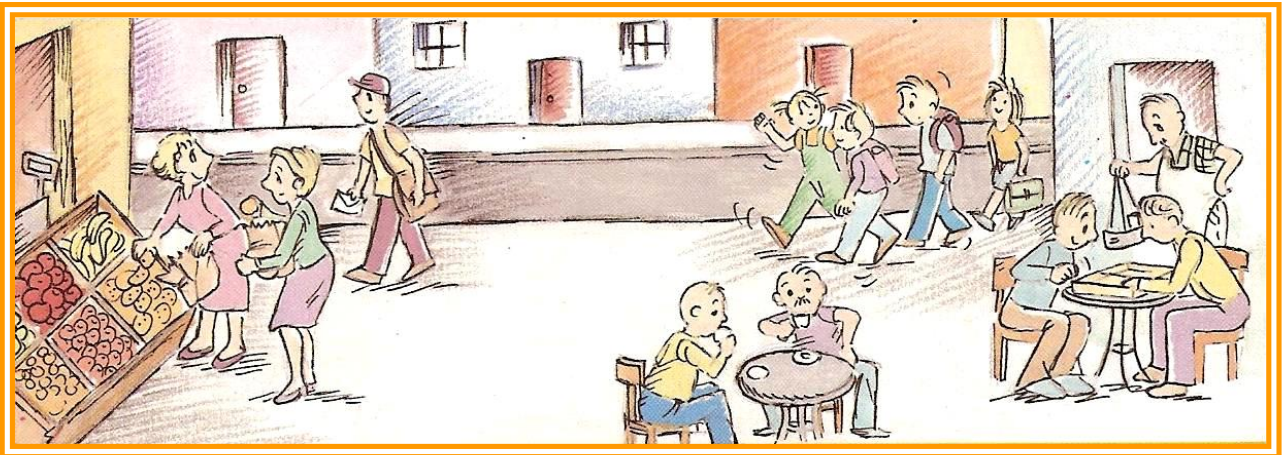
Ζωγραφίζω το αγαπημένο μου άθλημα. Γράφω κάτι για αυτό.

Κολλάω μια φωτογραφία με τον αγαπημένο μου αθλητή ή την αγαπημένη μου αθλήτρια.

Αγαθά και επαγγέλματα

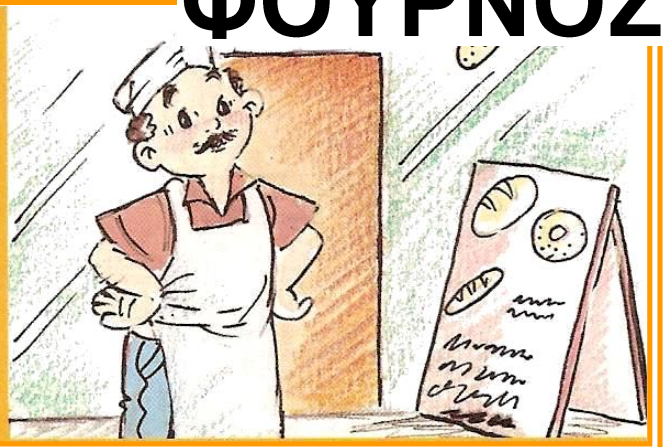
Αγαθά και επαγγέλματα

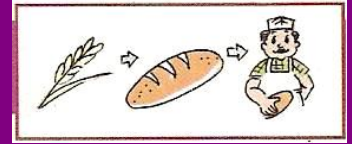
Ψιλικά

ΦΟΥΡΝΟΣ

Αγαθά και επαγγέλματα

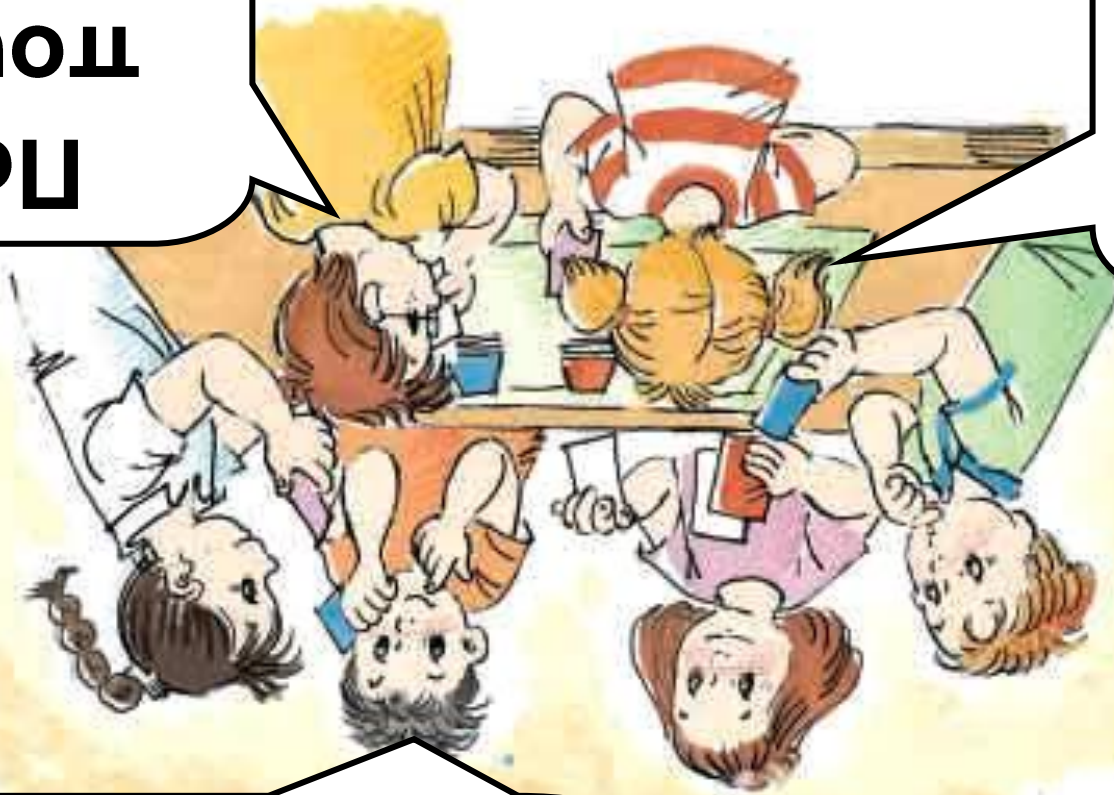
Συζητάμε

**Ποιες είναι οι ανάγκες μας;
Ποια αγαθά
μάς είναι απαραίτητα
για να ικανοποιήσουμε
τις ανάγκες μας;**

Παίζουμε:

Ποιος
πυλάνει
τα φρούτα;

Ποιος
φτιάχνει
το ψωμί;

Ποιοι αγοράζονται
για να έχουμε γάλα
στην αγορά;

Που υπάρχει
το νερό;

Συζητάμε

Γιατί υπάρχουν τα επαγγέλματα; Ποια επαγγέλματα γνωρίζουμε;

Λέμε τη γνώμη μας

**Ας παίξουμε το μανάβικο.
Τι πρέπει να κάνουμε;
Κάποιες προτάσεις
υπάρχουν στην επόμενη
σελίδα.**

**Συμπληρώνουμε και
τις δικές μας προτάσεις με
τη βοήθεια του δασκάλου ή
της δασκάλας μας.**

1. Να φτιάξουμε δικά μας φρούτα και λαχανικά.

2. Να κάνουμε το δικό μας μανάβικο.

3. Να φτιάξουμε τιμοκατάλογο με φτηνές τιμές για το μανάβικό μας.

4. Να ξεχωρίσουμε τα φρούτα από τα λαχανικά.

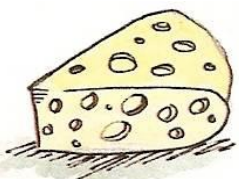
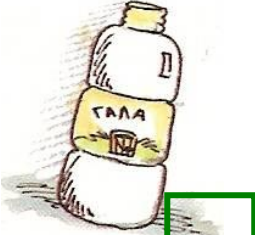

5.
.....

6.
.....

Υπάρχουν πολλά
επαγγέλματα. Καθένα
από αυτά καλύπτει
διαφορετικές ανάγκες μας.
Κάθε επάγγελμα γίνεται με
τον δικό του τρόπο.

 Γράφω αριθμούς
για να δείξω τη σωστή
σειρά των εικόνων.

 <input data-bbox="375 1646 470 1747" type="checkbox"/>	 <input data-bbox="734 1646 829 1747" type="checkbox"/>	Γάλα <input data-bbox="1077 1646 1173 1747" type="checkbox"/>	 <input data-bbox="1364 1646 1460 1747" type="checkbox"/>
---	---	--	---

Γινόμαστε γεωργοί

Φυτεύουμε φακές
και μετράμε το ύψος
των φυτών μετά από
δύο εβδομάδες.

Γινόμαστε τυροκόμοι

Πώς φτιάχνουμε

το γιαούρτι;

Τι γεύση έχει το γάλα;

Τι γεύση έχει το γιαούρτι;

Ζεσταίνουμε το γάλα.

Προσθέτουμε το γιαούρτι.

Τι νόστιμο!

**Για να έχουμε
τα απαραίτητα αγαθά
στη ζωή μας, πολλοί
άνθρωποι χρειάζεται
να κάνουν διαφορετικά
επαγγέλματα.**

1 – 2 – 3

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

**Να γράψεις λέξεις
και να κολλήσεις εικόνες
από διάφορα επαγγέλματα.**

Περιεχόμενα 2ου τόμου

Ο τόπος μου

Ενότητα 2: Η γειτονιά μου

Κεφάλαιο 1: Πώς είναι
η γειτονιά μου;9

Κεφάλαιο 2: Οι άνθρωποι
της γειτονιάς μου14

Κεφάλαιο 3: Πώς ζούμε
στη γειτονιά;19

Κεφάλαιο 4: Η γειτονιά
και το περιβάλλον24

Ενότητα 3: Ο τόπος που ζω

Κεφάλαιο 1:
Ακτές και θάλασσα35

Κεφάλαιο 2:

Νησιά40

Κεφάλαιο 3:

Ποτάμια, λίμνες, κάμποι ..45

Κεφάλαιο 4:

Βουνά.....52

Κεφάλαιο 5:

**Πώς οι άνθρωποι αλλάζουν
τον τόπο που ζουν;56**

Οι ανάγκες του ανθρώπου

Ενότητα 1:

Οι ανάγκες του ανθρώπου

Κεφάλαιο 1:

**Ποιες είναι οι ανάγκες
του ανθρώπου;63**

Κεφάλαιο 2:
Άνθρωποι με ειδικές
ανάγκες.....72

Ενότητα 2:
Γνωρίζω το σώμα μου

Κεφάλαιο 1:
Γνωρίζω το σώμα μου80

Κεφάλαιο 2:
Γνωρίζω τον κόσμο
με τις αισθήσεις89

Κεφάλαιο 3:
Πώς φροντίζω το σώμα
μου για να είμαι υγιής;95

Ενότητα 3:

Ο αθλητισμός στο σχολείο μας

Κεφάλαιο 1:

Οι αθλητικές

δραστηριότητες

στο σχολείο μας101

Κεφάλαιο 2:

Κανόνες και αθλήματα...107

Ενότητα 4:

Αγαθά και επαγγέλματα

Κεφάλαιο 1:

Αγαθά και επαγγέλματα.115

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.